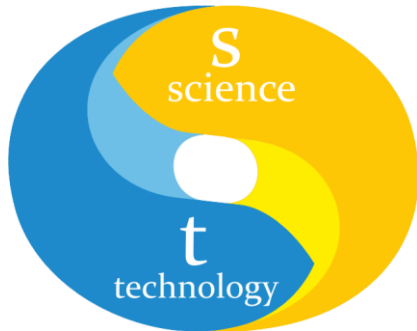

Український державний університет науки і технологій
(Дніпровський національний університет залізничного транспорту
імені академіка В. Лазаряна)

Review of transport economics and management

Випуск 7(23)

Виходить 2 рази на рік

Дніпро

2022

УДК 658.5:656.2

ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ:
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
(Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна)

Редакційна колегія:

головний редактор – доктор економічних наук, професор *Людмила Головкова*
 заступник головного редактора – доктор економічних наук, професор *Володимир Бобиль*
 відповідальний секретар – кандидат економічних наук, доцент *Лілія Добрик*

Члени редакційної колегії:

Артур Козловські (Польща) доктор наук, проф., Ришард Миллер доктор наук, проф., Ихтиар Али Гумро (Пакистан) доктор PhD, проф., Барка М. Зине (Алжир) доктор PhD, проф., Кирил Ангелов (Болгарія) д.е.н., проф., Томаш Кіек (Польща) д.е.н., проф., В. Л. Дикань д.е.н., проф., З. С. Каира д.е.н., проф., К. Ю. Кононова д.е.н., проф., А. Князевич д.е.н., проф., І. В. Станкевич д.е.н., доц., С.І. Чимшит д.е.н., доц., А. В. Шевяков д.психол.н., проф., В. Г. Шинкаренко д.е.н., проф.

Журнал зареєстровано: Державною реєстраційною службою Міністерства юстиції України. Свідоцтво про реєстрацію серія КВ №23782-13622ПР від 14.02.2019. Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 17.03.2020 № 409 видання включено до Переліку наукових фахових видань України категорія «Б» № 10. Галузь науки – економічна.

Журнал зареєстровано в міжнародних каталогах періодичних видань CROSSREF, Index Copernicus Value (ICV) 2019 = 77.71, Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Google Scholar, «Україніка наукова», Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, Інституційний репозитарій ДНУЗТ ім. акад. В. Лазаряна. У каталозі відкритого доступу до наукових ресурсів (ROAD).

Друкується за рішенням вченої ради університету від 26.09.2022 протокол № 1.

Видавець

Український державний університет науки і технологій
(Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна), м. Дніпро.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1315 від 31.03.2003.

Адреса засновника
та видавця:

вул. Лазаряна, 2, кім. 253в, м. Дніпро, Україна,
 49010 тел. +380-56-776-59-47, e-mail: remt.diit@gmail.com,
 сайт журналу: <http://pte.diit.edu.ua/>

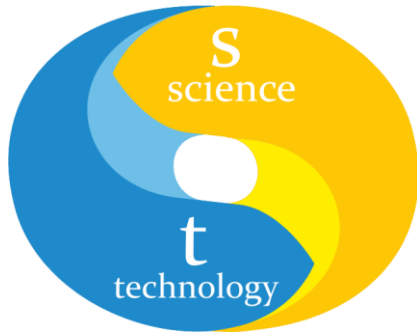
«Review of transport economics and management». – Дніпро: Український державний університет науки і технологій *(Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка Всеволода Лазаряна)*, 2022. – Випуск 7(23) – 244 с.

УДК 658.5:656.2

У збірнику висвітлено результати наукових досліджень з економічних питань розвитку та реформування соціально-економічних систем, підвищення їх конкурентоспроможності; теоретико-методичні підходи щодо оптимізації управлінських процесів та виробничо-господарської діяльності підприємств; наукові підходи щодо розробки та удосконалення методів і моделей управління в різних сферах діяльності за рубриками: економіка та управління національним господарством, економіка та управління підприємствами транспорту, фінанси та облік, поведінкова економіка, цифрова економіка, математичні та інструментальні методи економіки.

© Український державний університет науки і технологій
(Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна), 2022

Ukrainian State University of Science and Technologies
(*Dnipro National University of Railway Transport
named after Academician V. Lazaryan*)

Review of transport economics and management

Issue 7(23)

Released 2 times a year

Dnipro

2022

UDC 658.5:656.2

FOUNDER AND PUBLISHER:
UKRAINIAN STATE UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGIES
(Dnipro National University of Railway Transport named after Academician V. Lazaryan)

Editorial Board:Editor in chief – Doctor of Economic Sciences, professor *L. Golovkova*Deputy chief editor – Doctor of Economic Sciences, professor *V. Bobyl*Executive secretary – Ph. D. in Economics, docent, *L. Dobryk***Members of the Editorial Board:**

Artur Roland Kozłowski (Poland) doctor of sciences, professor, Ryszard K. Miler (Poland) doctor of sciences, professor, Ikhtiar Ali Ghumro (Pakistan) doctor Ph.D., professor, Zine M. Barka (Algeria) doctor Ph.D., professor, Kiril Anguelov (Bulgaria) doctor of economic sciences, professor, Tomasz Kijek (Poland) doctor of sciences, professor, Volodymyr Dykan doctor of economic sciences, professor, Zoia Kaira doctor of economic sciences, professor, Kateryna Kononova doctor of economic sciences, professor, Anna Kniazevych doctor of economic sciences, professor, Iryna Stankevych doctor of economic sciences, associate professor, Serhii Chymshyt doctor of economic sciences, associate professor, Oleksii Sheviakov doctor of philosophy, professor, Volodymyr Shynkarenko doctor of economic sciences, professor

Journal was registered:

State Registration Service of the Ministry Justice. Registration certificate series KB № 23782-13622IIP dated 14.02.2019.

In accordance with the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 17.03.2020 No. 409, the publication is included in the List of scientific professional publications of Ukraine of category "B" No. 10. The branch of science is economic.

The journal is registered in the international catalogs of periodicals CROSSREF, Index Copernicus Value (ICV) 2019 = 77.71, Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Google Scholar, "Ukrainika Scientific", National Library of Ukraine named after Vernadsky, Institutional Repository ac. V.Lazaryan. Catalog of open access to scientific resources (ROAD).

Published by the decision of the Academic Council of the University of 2022.09.26, the protocol number 1.

Publisher

Ukrainian State University of Science and Technologies *(Dnipro National University of Railway Transport named after Academician V. Lazaryan)*. Dnipro. The certificate subject's publishing DK №1315 from 31.03.2003

Address of founder

Lazaryan St., 2, Room 253B, Dnipro, Ukraine, and editorial board 49010. Tel. (0562) 33-58-13,
 e-mail: remt.diit@gmail.com, <http://pte.diit.edu.ua/>

«Review of transport economics and management». – Dnipro: Ukrainian State University of Science and Technologies *(Dnipro National University of Railway Transport named after Academician V. Lazaryan)*, 2022. – Iss. 7(23). – 244 p.

UDC 658.5:656.2

The collection covers the results of scientific research on economic issues of development and reformation of socio-economic systems, enhancing their competitiveness; theoretical and methodological approaches to optimization of processes of management and production and economic activity of enterprises; scientific approaches to the development and improvement of management methods and models in various fields of activity under the headings: Economics and Management of National Economy, Economics and Management of Transport Enterprises, Finance and Accounting, Behavioral Economics, Digital Economics, Mathematical and Instrumental Methods Economics.

© Ukrainian State University of Science and Technologies
*(Dnipro National University of Railway Transport
 named after Academician V. Lazaryan)*, 2022

УДК 336.113.22:336.16

Л.В. БАРАБАШ^{1*}

^{1*} кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Уманський національний університет садівництва, e-mail: lbarabash1705@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-4836-8950

ПСИХОЛОГІЯ ФІНАНСІВ І ПОВЕДІНКОВІ ФІНАНСИ: ТОЧКИ ДОТИКУ ТА ВІДМІННОСТІ

Фінансова наука сучасності повсякчас шукає причинно-наслідкові зв'язки одержаних на практиці результатів. І на допомогу їй приходять не зовсім традиційні методи та сфери впливу, закладені у поведінкових фінансах і психології фінансів. **Мета.** Метою статті є дослідження схожостей і відмінностей між поведінковими фінансами та психологією фінансів і з'ясування, чи є ці дві науки тотожними, чи їхнє функціонування розмежується певними протиріччями. **Методика.** Під час проведення дослідження використовувалися наступні методи: діалектичний – для з'ясування актуальності досліджуваного питання у сучасному фінансовому середовищі; моделювання – для унаочнення сфери взаємодії поведінкових фінансів і психології фінансів з іншими науками; аналітичний – під час порівняння елементів взаємодії і цільового спрямування досліджуваних об'єктів; індукції – для формулювання висновків. **Результати.** У статті проаналізовано особливості теоретичних підходів до розуміння сутності поведінкових фінансів і психології фінансів. Визначено коло їх взаємодії з іншими науками та з'ясовано, що досліджувані науки щільно перетинаються у площині психологічних детермінант і дотично – у соціологічному спектрі. Визначено базові аспекти реалізації як поведінкових фінансів, так і психології фінансів. Також зауважено на їхній різновекторності у сприйнятті індивіда як учасника фінансових процесів. **Наукова новизна.** Внаслідок проведеного дослідження зауважено, що психологія фінансів не є тотожною поведінковим фінансам, оскільки зосереджена на вивченні психологічних особливостей індивіда з метою формування його як рушія соціологічних змін, а поведінкові фінанси означають його як частину, що залежить від усталеного суспільного явища. **Практична значимість.** Психологія фінансів може вважатися початковою ланкою поведінкових фінансів, що зумовлюється поглибленим вивченням нею психологічних особливостей індивіда, спрямованих на нього самого. Це дає можливість розуміння, в рамках поведінкових фінансів, як формувати сфери впливу на індивіда та спонукати його до прийняття певних фінансових рішень, а відтак – до одержання бажаного фінансового результату.

Ключові слова: психологія фінансів; поведінкові фінанси; психологія; соціологія; модель поведінки

Постанова проблеми

Сучасна фінансова наука для виявлення закономірностей виникнення та перебігу фінансових процесів, а також їх пояснення, все більше уваги звертає на нетрадиційні сфери діяльності. Такими, зокрема, стали соціологія та психологія. І якщо раніше актуальним трендом пізнання були поведінкові фінанси, то нині настає час психології фінансів.

Починаючи з 40-х років минулого століття, поведінка учасників фінансових процесів, пошук подразників, що сприяли прийняттю фінансових рішень і багато інших процесів даної сфери діяльності пояснювалися соціологічними умовами, що склалися в суспільстві, а також індивідуальними психологічними особливостями кожного індивіда. Таке поєднання, здавалося б, сприяло врахуванню всіх нетрадиційних

методів впливу. Однак нині все більше вчених зосереджують увагу на психологію фінансів, підкреслюючи тим самим визначальну роль саме психологічних факторів на організацію фінансової діяльності на всіх рівнях. І якщо поведінкові фінанси вже є доволі дослідженими, то психологія фінансів наразі відноситься до категорії нових учень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Поведінкові фінанси та психологію фінансів доволі часто ототожнюють. Однак цього робити не варто. Адже, попри спільні цілі – фінансовий результат – методи їхнього впливу все ж таки різняться.

Зокрема, Бредлі Т. Клонц і Едвард Дж. Горвіц називають психологію фінансів «поведінковими фінансами 2.0», підкреслюючи тим самим їхню відокремленість. «Фактично, поведінкові фінанси є взаємодією когнітивної психології і

фінансів», – зазначають автори, одночасно уточнюючи: «Американська психологічна асоціація визначає когнітивну психологію як «вивчення вищих психічних процесів, таких як увага, використання мови, пам'ять, сприйняття, вирішення проблем та мислення». Застосовуючи когнітивну психологію до фінансів, поведінкові фінанси надали цінну інформацію про поширені когнітивні упередження та помилки мислення та про те, як вони впливають на фінансові рішення» [1].

Фінансова психологія вивчає, як розум і поведінка конкретної особи формують індивідуальні аспекти прийняття рішень про витрати, заощадження та інвестиції. «З індивідуальної точки зору, фінансова психологія охоплює практики, пов'язані з управлінням своїм фінансовим життям (тобто особистими фінансами), і значною мірою спирається на такі галузі, як психологія розвитку, соціальна, когнітивна та споживча психологія» [2].

Нині зарубіжні дослідники та практики фінансової справи вважають, що поведінкові фінанси – це теорія, що досліджує, як особисті упередження та психологічні впливи можуть вплинути на рішення професіонала щодо своїх активів [3].

При цьому раніше поведінкові фінанси розглядали як «напряму, що прагне пояснити особливості прийняття економічних рішень, поєднуючи поведінкову та когнітивну психологію з конвенційною теорією економіки та фінансів» [4]; «напряму, що вивчає вплив психологічних явищ на фінансову поведінку інвестора та фінансові ринки» [5; 6]; науку, що «... з одного боку, протиставляється сучасній неокласичній фінансовій теорії, з іншого – намагається удосконалити та розширити її наявні моделі шляхом включення в них більш реальних вихідних даних про поведінку суб'єктів прийняття фінансових рішень та ринків» [7].

Як бачимо, наразі психологія фінансів перебуває на початку свого становлення як науки. Тому помилково однозначно вважати її синонімічною до поведінкових фінансів, адже навіть у трактуванні сутності явними є вагомі відмінності між цими двома складовими фінансової науки. А відтак слід визначити як подібності, так і відмінності цих важливих форм фінансової дії.

Формулювання цілей

Фінансове середовище, де поєднуються сподівання його учасників і, здавалося б, закономірності ринку, повсякчас демонструє нестабільні результати, що неможливо пояснити традиційною фінансово-економічною наукою. Тож у середині ХХ століття набула популярності теорія поведінкових фінансів, в основу якої лягло твердження про вагомий вплив психологічних і соціологічних факторів на фінансові операції.

Сучасний динамічний фінансовий світ, сконцентрувавшись на наявному досвіді, активізує думку, що вагомими все ж є психологічні чинники, причому не загального, а індивідуального характеру. Саме вони стають базовими для психології фінансів.

Зважаючи на означене, постає необхідність провести лінії розмежування між поведінковими фінансами та психологією фінансів у їхніх сутнісних особливостях і структурі.

Виклад основного матеріалу дослідження

Використання у практичній діяльності теорії поведінкових фінансів дозволяє практикам зрозуміти причини прийняття як індивідами, так і організаціями (через керівників) певних рішень у фінансовій сфері, а також проаналізувати, яким чином ці рішення здатні впливати на фінансову систему загалом. Також використання методики поведінкових фінансів дає можливість усвідомити різницю між раціональним діловим рішенням і рішенням, що враховує особисті упередження та неупереджені тенденції.

Виокремлюють наступні концепції поведінкових фінансів:

- ментальний облік – здатність індивідів економити та розподіляти кошти для визначених цілей;
- стадна поведінка – схильність індивідів імітувати фінансові рішення інших;
- емоційний розрив – визначає, коли кінцева емоція є мотивуючою при прийнятті фінансових рішень;
- прив'язка – визначає подразник, що фіксує прийняття фінансових рішень;

- самоатрибуція – схильність до прийняття рішень, що ґрунтується на переоцінці власних можливостей і здібностей.

Серед переваг поведінкових фінансів слід зазначити наступні:

- 1) допомагають професіоналами приймати кращі фінансові рішення;
- 2) навчають досліджувати власні інвестиційні можливості;
- 3) пояснюють події фінансової історії з позиції психології і соціології, що в більшості випадків не підтримують, а іноді

навіть заперечують, традиційні фінансові підходи;

4) дають можливість визначити та скоригувати власні та суспільні упередження;

5) сприяють формуванню багатоваріантних фінансових рішень [3].

Поведінкові фінанси формуються на перетині різних наук [7], або використовуючи їхній категоріальний апарат для формування нової форми сприйняття, або доповнюючи наявні в них об'єкти власними характеристиками (рис. 1).

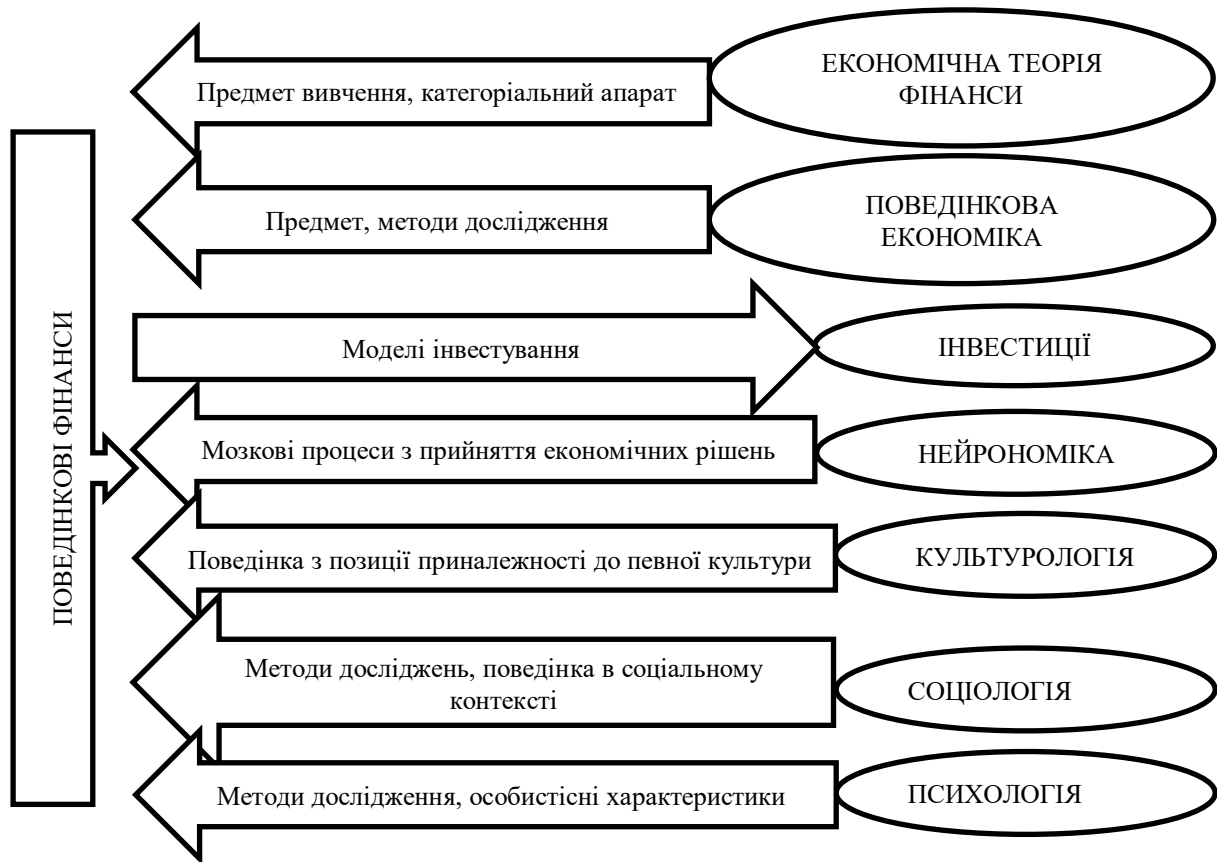

Рис. 1. Взаємозв'язок поведінкових фінансів з іншими науками

Зокрема, предмет вивчення, а також категоріальний апарат поведінкових фінансів аналогічний до тих, що розглядаються економічною теорією, фінансами та поведінковою економікою. Однак в останньої спільним з поведінковими фінансами є також методи дослідження, що слугують точкою перетину для поведінкових фінансів ще й із соціологією та психологією. «Донорськими» для поведінкових фінансів є також об'єкти дослідження нейрономіки (вивчення мозкових

процесів із прийняття економічних рішень), культурології (дослідження особливостей поведінки осіб, що належать до певних культурних груп), соціології (узагальнення соціальних моделей поведінки), психології (з'ясування впливу особистісних характеристик на прийняття фінансових рішень). Водночас результати, отримані в рамках поведінкових фінансів, є вагомим підґрунтям для коригування моделей інвестування.

На відміну від поведінкових фінансів, психологія фінансів базується лише на психологічних факторах впливу (рис. 2).

Базовими для психології фінансів є виключно психологічні аспекти особистості. Зокрема, клінічна психологія спрямована на виявлення переконань індивіда, пов'язаних з грошима. Психологія навчання та розвитку покликана дослідити «грошові сценарії», закладені родинними традиціями та

світоглядом батьків у сфері фінансів. Особистісні й індивідуальні відмінності характеризують зв'язок між потужними особистими якостями та тим, як вони впливають на досягнення фінансових результатів. А соціальна психологія дає можливість оцінити, наскільки індивід піддається впливу інших людей у прийнятті фінансових рішень.

Рис. 2. Сфера взаємодії психології фінансів з іншими науками

Висновки

Основа поведінкових фінансів – емоції: окремого індивіда, що стають поштовхом до зміни загальної поведінки у фінансовій сфері чи навпаки – емоційні настрої суспільства, які змінюють поведінку окремого індивіда. І саме ці емоції є передумовою формування ірраціональної поведінки суб'єкта фінансових відносин, що є ключовим фактором прийняття фінансових рішень. Базис психології фінансів – особистісна фінансова поведінка, фінансова грамотність індивіда. Тобто психологія фінансів спирається переважно на особистісні фінансові установки, спровоковані психологічними родинними сценаріями фінансового розвитку та соціального впливу.

Відтак психологія фінансів, безсумнівно, має безпосереднє відношення до поведінкових фінансів. Є дві активних точки перетину між поведінковими фінансами та психологією фінансів: це, звичайно,

психологія, та соціологія. Однак не можна абсолютно ігнорувати й культурологію, адже родинні фінансові сценарії значною мірою залежать від вподобань і традицій культурних груп.

Зважаючи на означене, можемо стверджувати, що поведінкові фінанси є поняттям загальнішим, адже вивчають особливості поведінки індивіда з метою з'ясування можливості його впливу на соціальні групи та загальний фінансовий результат. Водночас вважати психологію фінансів похідною від поведінкових фінансів є хибним: зосереджуючись виключно на індивідуальних особливостях кожної особистості, вона вивчає не індивіда як суспільну одиницю, а безпосередньо його ключові особливості. Виходячи з зазначеного, можна припустити, що психологія фінансів є початковим етапом поведінкових фінансів.

BARABASH L.V.1*

1*Ph.D. in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Uman National University of Horticulture, e-mail: lbarabash1705@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-4836-8950

PSYCHOLOGY OF FINANCE AND BEHAVIORAL FINANCE: POINTS OF CONTACT AND DIFFERENCES

Modern financial science is always looking for cause-and-effect relationships in practice. And to help her come not quite traditional methods and spheres of influence inherent in behavioral finance and financial psychology. **Goal.** The aim of the article is to study the similarities and differences between behavioral finance and the psychology of finance and to determine whether the two sciences are identical or whether their functioning is distinguished by certain contradictions. **Method.** The following methods were used during the research: dialectical - to clarify the relevance of the research issue in the modern financial environment; modeling - to illustrate the sphere of interaction of behavioral finance and psychology of finance with other sciences; analytical - when comparing the elements of interaction and the target direction of the studied objects; induction - to formulate conclusions. **Results.** The article analyzes the features of theoretical approaches to understanding the essence of behavioral finance and psychology of finance. The range of their interaction with other sciences has been determined and it has been found that the studied sciences closely intersect in the plane of psychological determinants and tangentially in the sociological spectrum. The basic aspects of realization of both behavioral finances and psychology of finances are determined. It is also noted that they differ in the perception of the individual as a participant in financial processes. **Scientific novelty.** As a result of the study, it was noted that the psychology of finance is not identical to behavioral finance, as it focuses on studying the psychological characteristics of the individual in order to shape it as a driver of sociological change, and behavioral finance means it as part of established social phenomena. **Practical significance.** The psychology of finance can be considered the initial link of behavioral finance, which is due to its in-depth study of the psychological characteristics of the individual, aimed at himself. This provides an opportunity to understand, within the framework of behavioral finance, how to form areas of influence on the individual and motivate him to make certain financial decisions, and thus - to obtain the desired financial result.

Keywords: psychology of finance; behavioral finance; psychology; sociology; model of behavior

REFERENCES

1. Bradley, T. Klontz, Edward, J. Horwitz (2017) Behavioral Finance 2.0 - Financial Psychology. *Journal of Financial Planning*: May. URL: <https://www.financialplanningassociation.org/article/journal/MAY17-behavioral-finance-20-financial-psychology> (20.05.2022)
2. Fallaw, Sarah (2020) What is Financial Psychology? DataPoints. August 5. URL: <https://www.datapoints.com/2020/08/05/what-is-financial-psychology/> (20.05.2022)
3. Guide to Behavioral Finance: Definition, Concepts and Uses. Indeed. July 22, 2021. URL: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/behavioral-finance> (21.05.2022)
4. Baker, H.K. & Nofsinger, J.R. (2010) Behavioral Finance: Investors, Corporations, and Markets. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey. 768 p
5. Sewell, M. (2010) Behavioural Finance. URL: <http://behaviouralfinance.net/behavioural-finance.pdf> (21.05.2022).
6. Shefrin, H. (2008) A Behavioral Approach to Asset Pricing. Academic Press. 618 p.
7. Kryvyi, V. I. (2017). The essence and main theoretical blocks of behavioral finance. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*. Series: Economics and Management. Issue 23(1). 12–16 [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції: 10.06.2022

Received: 2022.06.10

ЗМІСТ

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ / ECONOMICS AND MANAGEMENT OF THE NATIONAL ECONOMY	5
ОСЕЦЬКИЙ В.Л., ОСЕЦЬКА Д.В., ДЕМИДЮК О.О.....	5
ПОВЕДІНКОВІ ІНСТИТУТИ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ВПЛИВ НА МОДЕЛІ ЛЮДСЬКОЇ ПОВЕДІНКИ, ТРАНСФОРМАЦІЮ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ ТА РІВЕНЬ ДОВІРИ	5
КНЯЗЕВИЧ А., ГОЛОВКОВА Л., ДЯЧЕНКО Л.....	29
CHERNOBYL EXCLUSION ZONE - A WORLD FAMOUS TOURIST BRAND OF UKRAINE	29
В. М. КОЛОМІЄЦЬ, М. М. ФЕСЕНКО, Ольга ЗОЛКІНА	35
МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ	35
ЮХНОВСЬКА Ю.О., КУРЕДА Н.М., ПРОЧАН А.О.	37
ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ГЕНЕЗИС, ПРОБЛЕМИ ТА ЗАВДАННЯ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ	37
ДУДНИК О.В., МАЙБОРОДА М.М., МІНЕНКО С.І.	45
ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА	45
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТРАНСПОРТУ / ECONOMY AND MANAGEMENT OF TRANSPORTATION ENTERPRISES	56
ЛАРИСА ЛІГОНЕНКО, ІННА РЕПІНА, ОЛЕКСАНДР САДОВНИК	56
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРІОРИТЕТИ ПІСЛЯВОЄННОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	56
СМАЧИЛО В.В., СЛЮСАРЕВА Л.В., БОЖИДАЙ І.І.....	71
ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РЕГІОНАЛЬНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЯК БАЗИС РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ	71
ПОЛОУС О.В., БОГОМОЛ К.С.	81
АНТИКРИЗОВИЙ МАРКЕТИНГ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ АЕРОПОРТУ	81
ЖИБЕР Т.В., ЛІГОНЕНКО Л.О.	97
ЗЕЛЕНА ЛОГІСТИКА ЯК ОБ'ЄКТ ЗЕЛЕНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ: НА ПРИКЛАДІ СТИМУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОВАНТАЖІВОК	97
ФІНАНСИ І ОБЛІК, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ / FINANCE AND ACCOUNTING, INSURANCE AND BANKING	99
БОБИЛЬ В.В., ЛОМТЄВА І.М., СНАЧОВ М. П.	99
СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ».....	99
НИКИФОРУК О.І., СТАСЮК О.М., ЧМИРЬОВА Л.Ю., ФЕДЯЙ Н.О.....	110
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ АНАЛІЗУ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ В ОКРЕМИХ КРАЇНАХ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ	110
СЬОМОЧКІНА Т.І., КОЗИРЯЦЬКА Г.І.....	122
КОНТРОЛЬНО-АУДИТОРСЬКЕ ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	122

ГОРДІЄНКО Л.А.	135
ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	135
ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА / BEHAVIORAL ECONOMY	145
БЕНОВСЬКА Л.Я.	145
ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОВЕДІНКОВИХ ФАКТОРІВ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ЇХ РОЛІ У ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ СУБ'ЄКТАМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	145
Л.В. БАРАБАШ	151
ПСИХОЛОГІЯ ФІНАНСІВ І ПОВЕДІНКОВІ ФІНАНСИ: ТОЧКИ ДОТИКУ ТА ВІДМІННОСТІ	151
ОСТРОВСЬКА Г.Й.	156
МОТИВУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ПРАЦІ В УМОВАХ НОВІТНЬОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПАРАДИГМИ	156
ФЕДОРОВИЧ І.В., МЕТОШОП І.М.	168
ОЦІНКА РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ КОМПАНІЙ ЗА КРИТЕРІЯМИ	168
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА, МАТЕМАТИЧНІ І ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ МЕТОДИ ЕКОНОМІКИ / DIGITAL ECONOMICS, MATHEMATICAL AND INSTRUMENTAL METHODS OF ECONOMICS	177
В.М. ДАНИЧ, М.С. ТАТАР	177
СЦЕНАРІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	177
ДЕРКАЧ ОКСАНА ГЕННАДІЇВНА	200
ЦИФРОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРИЙ МАРКЕТИНГОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРОБКИ ТА ВИВЕДЕННЯ НОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА СПОЖИВЧИЙ РИНОК	200
ТАРАСЮК А.В., ШАНДОВА Н.В., МЄШКОВА-КРАВЧЕНКО Н.В.	208
ТЕНДЕНЦІЇ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ НОВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ	208
УСТІЛОВСЬКА А.С.	215
ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	215
ВИННИЧУК Р.О.	223
ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА РИНОК ПРАЦІ В ІТ-СФЕРІ	223
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА / INTERNATIONAL ECONOMICS	230
СКОРОМНА О.Ю.	230
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВОГО РИНКУ ПШЕНИЦІ: ПОПИТ І ПРОПОЗИЦІЯ	230

CONTENTS

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ / ECONOMICS AND MANAGEMENT OF THE NATIONAL ECONOMY	5
VALERII L. OSETSKYI, DIANA V. OSETSKA, OLGA O. DEMYDIUK	13
BEHAVIORAL INSTITUTIONS OF THE DIGITAL ECONOMY: IMPACT ON HUMAN BEHAVIOR, TRANSFORMATION OF PROPERTY RELATIONS AND LEVELS OF TRUST	13
KNIAZEVYCH A., GOLOVKOVA L., DIACHENKO L.	15
CHERNOBYL EXCLUSION ZONE - A WORLD FAMOUS TOURIST BRAND OF UKRAINE	15
Viktoriia KOLOMIETS, Maryna FESENKO, Olga ZOLKINA	31
METHODICAL TOOLS FOR DETERMINING THE LEVEL OF HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT	31
YUKHNOVSKA Y.O., KUREDA N.M., PROCHAN A.O.	43
THE HEALTH TOURISM IN UKRAINE: GENESIS, PROBLEMS AND TASKS OF DEVELOPMENT PLANNING.....	44
DUDNYK O., MAIBORODA M., MINENKO S.....	54
HUMAN CAPITAL AS THE BASIS OF INNOVATIVE ORGANIZATION AND DEVELOPMENT OF SUCCESSFUL ENTERPRISE.....	54
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТРАНСПОРТУ / ECONOMY AND MANAGEMENT OF TRANSPORTATION ENTERPRISES	56
Larysa LIGONENKO, Inna RIEPINA, Oleksandr SADOVNYK	67
CURRENT STATE AND PRIORITIES OF POST-WAR DEVELOPMENT OF TRANSPORT ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE	67
SMACHYLO V., SLIUSAREVA L., BOZHYDAI I.	79
SUBSTANTIATION OF FEATURES OF REGIONAL FREIGHT TRANSPORT AS A BASIS FOR THE DEVELOPMENT OF TRANSPORT ENTERPRISES	79
POLOUS O., BOHOMOL K.	88
ANTI-CRISIS MARKETING IN THE SYSTEM OF FORMING AIRPORT'S COMPETITIVE STRATEGY	88
ZHYBER T.V., LIGONENKO L.O.	90
GREEN LOGISTICS AS AN OBJECT OF GREEN BUDGETING: THE EXAMPLE OF ELECTRIC VANS EXPLOIT INCENTIVISATION	90
ФІНАНСИ І ОБЛІК, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ / FINANCE AND ACCOUNTING, INSURANCE AND BANKING	99
V. V. BOBYL, I. M. LOMTIEVA, M. P. SNACHOV	108
STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING A SANELEMENT OF STRATEGIC MANAGEMENT OF JSC «UKRZALIZNYTSYA»	108
NYKYFORUK O., STASIUK O., CHMYROVA L., FEDIAI N.....	120
EXPERIENCE OF IMPLEMENTATION OF REGULATORY IMPACT ANALYSIS IN INDIVIDUAL POST-SOVIET COUNTRIES	120
SOMOCHKINA T., KOZYRIATSKA H.....	133
CONTROL AND AUDIT DOCUMENTATION OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL OPERATIONS TO ENSURE THE MANAGEMENT OF ECONOMIC POTENTIAL OF SILSPODS.....	133
L.GORDIENKO	143

FINANCIAL MECHANISM OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE CONDITIONS OF POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE	143
ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА / BEHAVIORAL ECONOMY	145
BENOVSKA LILIYA	149
IDENTIFICATION OF BEHAVIORAL FACTORS AND JUSTIFICATION OF THEIR ROLE IN DECISION-MAKING BY ENTITIES OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN CONDITIONS OF CONDITIONS.....	150
BARABASH L.V.	155
PSYCHOLOGY OF FINANCE AND BEHAVIORAL FINANCE: POINTS OF CONTACT AND DIFFERENCES	155
HALYNA OSTROVSKA	166
MOTIVATION OF STAFF TO INCREASE THE LEVEL OF LABOR INTELLECTUALIZATION IN NEW MANAGEMENT PARADIGM	166
FEDOROVYCH I.V., METOSHOP I.M.....	175
ASSESSMENT OF THE LEVEL OF COMPETITIVENESS OF CONSTRUCTION COMPANIES BY CRITERIA	175
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА, МАТЕМАТИЧНІ І ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ МЕТОДИ ЕКОНОМІКИ / DIGITAL ECONOMICS, MATHEMATICAL AND INSTRUMENTAL METHODS OF ECONOMICS	177
DANICH VITALIY, TATAR MARYNA.....	197
SCENARIOS OF BUSINESS ENTITIES SOCIO-ECONOMIC INTERACTION IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES	197
DERKACH OKSANA.....	207
DIGITAL MARKETING TOOLKIT FOR THE DEVELOPMENT AND LAUNCHING OF NEW PRODUCTS ON THE CONSUMER MARKET	207
TARASIUK A.V., SHANDOVA N.V., MIESHKOVA-KRAVCHENKO N.V.....	213
TRENDS OF COMMERCIALIZATION OF THE LATEST TECHNOLOGIES IN UKRAINE.....	213
USTILOVSKA A.	222
PROBLEMS OF DIGITALIZATION OF THE PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM OF DOMESTIC ENTERPRISES	222
VYNNYCHUK R.....	229
THE INFLUENCE OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR ON THE LABOR MARKET IN THE IT SPHERE	229
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА / INTERNATIONAL ECONOMICS.....	230
SKOROMNA O.	238
CURRENT TRENDS OF THE WORLD WHEAT MARKET: DEMAND AND SUPPLY	238

Наукове видання
«**Review of transport economics and management**»

Випуск 7(23) 2022

(українською та англійською мовами)

Відповідальний за випуск *Л.С. Головкова*

Комп'ютерне верстання *Л.О. Добрик*

Статті в збірнику друкуються у авторській редакції

Формат $60 \times 84 \frac{1}{8}$.Ум. друк. арк. 11,90 Тираж 50 пр. Зам. №

Засновник

**Дніпровський національний університет залізничного транспорту
імені академіка В. Лазаряна**

Адреса редакції:

вул. Лазаряна, 2, м. Дніпро, Україна, 49010

Тел. +380961567616, e-mail: remt.diit@gmail.com,

сайт журналу: http://pte.diit.edu.ua/

Scientific publication

«**Review of transport economics and management**»

Issue 7(23) 2022

(Ukrainian and English)

Responsible for issue of *L.S. Golovkova*

Computer makeup *L.A. Dobryk*

Articles in proceedings published in author's edition

Format $60 \times 84 \frac{1}{8}$ Conventional printed sheet 11,90. Circulation 50. Order no

Founder:

Dnipro National University of Railway Transport named after Academician V. Lazaryan

Address of editor:

Lazaryan St., 2, Dnipro, Ukraine, 49010,

Tel. +380961567616, e-mail: remt.diit@gmail.com,

http://pte.diit.edu.ua/